

Activități universitare pentru studenți cu cerințe speciale/ cu risc – Centrul de învățare

În structura UCP Centru de învățare – cu misiunea definită privind mentoratul studenților cu dificultăți în procesul de învățare și a studenților netradiționali sau a celor aflați în situație de risc abandon școlar – ca și entitate instituțională separată nu există. Această misiune importantă se realizează în mai multe nivele/departamente instituționale: nivel de specializare, nivel de departament, nivel de facultate și nivel de universitate. Sinteza acestor activități ține cont de practica universitară privind managementul studenților cu cerințe speciale sau cu risc.

- **Nivel de specializare/nivel de departament**

În cadrul universității funcționează sistemul de îndrumător de an (cadru didactic) și responsabil de an (student), cu scopul de a susține studenții în procesul de socializare în mediul academic. Îndrumătorul de an sprijină integrarea studenților, asigură consultații, întâlniri individuale la solicitarea studenților, iar studentul-responsabil de an este un element important în lanțul de informații universitate - student. Acest model pe lângă sprijinirea integrării studenților în mediul academic, contribuie atât la prevenirea abandonului universitar, cât și la identificarea și asistarea studenților cu cerințe speciale.

În cursul anului universitar studenții au posibilitatea de a consulta personal cu cadrele didactice, ceea ce este asigurat în cadrul orelor de audiență (vezi Anexa B.1.27.) – afișat și actualizat la nivelul de departamente. Totodată sunt asigurate și organizate mai multe activități, care vizează implicit sau explicit sprijinirea studenților cu nevoi speciale și prevenirea abandonului școlar (vezi Anexa B.1.28.2. Proiecte pentru reducerea abandonului)

- **Nivel de facultate/nivel de universitate**

În cadrul UCP funcționează birou de preot universitar, unde sunt asigurate servicii de sănătate mintală și integrează activitatea preoților universitari din Oradea – aparținători de mai multe religii (reformat, romano-catolic, baptist etc.). Acesta înseamnă săptămânal slujba oferită

studentilor – încorporat în orarul tuturor specializărilor. Activitatea preotului universitar pretinde colaborare strânsă cu Organizația Studențească a UCP, ceea ce se concretizează în mai multe evenimente organizate, precum: acțiuni caritabile, serbarea Crăciunului universitar, tabăra bobocilor etc. Totodată studenții pot opta la serviciile preotului universitar în următoarele cazuri:

- prevenirea apariției unor situații de criză,
- tratarea situațiilor de criză actuale
- acordarea sprijinului spiritual
- Sprijin de acomodare în mediul înconjurător (discuții individuale, programe comune etc.).

Toate evenimentele legate de activitatea/serviciile oferite de biroul preotului universitar sunt publicate pe pagina web a universității, precum și pe rețelele de socializare.

Din anul universitar 2018/2019 în cadrul universității s-a înființat Centrul de Excelență și de Orientare în carieră Partium. Activitatea CEOC Partium se axează pe două dimensiuni, prin înființarea Biroului de Carieră și Biroului de Excelență – și prin definirea misiunii include și activități, care vizează mentoratul studenților cu dificultăți în procesul de învățare și a studenților netradiționali sau a celor aflați în situație de risc abandon școlar, precum și sprijinirea cadrelor didactice în această activitate.

Astfel în cadrul CEOC Partium se desfășoară programe dedicate studenților aflate în situații de risc prin introducerea sistemului de mentor (mentor student, mentor de practică, mentor profesor). Se va asigura formarea mentorilor studenți - aleși din rândul studenților activi în anul universitar actual (din anii II. și III) pentru a fi apți de a sprijini studenții anilor I din fiecare specialitate. Activitatea de practică profesională va fi reînnoit prin extinderea rețelei de locații de practică profesională și prin introducerea posibilităților de voluntariat și internship, și prin formarea mentorilor de practică. Totodată se va profesionaliza rolul de mentor cadru didactic în cadrul UCP – prin formarea profesională și metodologică a cadrelor didactice pentru a fi apți în activitatea didactică de zi de zi în identificarea studenților cu nevoi speciale și de a susține activități de acomodare, de îndrumare, de consiliere, de diverse tipuri și sesiuni de coaching și dezvoltare personală. Tot în cadrul CEOC funcționează consilierea psihologică.. Consilierea psihologică este

un serviciu oferit obligatoriu în cadrul funcționării birourilor de consiliere în carieră. În cadrul universității, acest serviciu a fost asigurat de psiholog cu atestat.

Chestionarele aplicate la nivel de instituție

În cursul anului universitar 2023-2024 s-a făcut o analiză amplă în cadrul UCP privind nevoile studenților. Chestionarele au vizat departamentele – programe de studii universitare de licență. Chestionarele, ai căror rezultate urmează a fi prezentate, au fost completate de responsabili de specializări și sintetizate de către șefii de departament. Astfel putem spune că am reușit să radiografiem problemele din perspectiva a mai multor cadre didactice referitoare la toate specializările UCP.

- Probleme legate de interesul, motivația și participarea studenților la programul educațional, de exemplu : indiferența față de activitățile din timpul orelor, refuz de a comunica, de a colabora, inhibiție, etc
 - *Nu sunt motivați să învețe, începând de la clasele gimnaziale sunt etichetați negativ ca și generație, programa școlară nu este adecvată*
 - *Motivația este greu de obținut. Nivelul motivației scade cum angajabilitatea devine mai problematică*
 - *În general, studenții sunt motivați, răspund cerințelor. Un număr foarte mic consideră că nu pot face față (nu au deprinderile, skillurile necesare) și abandonează.*
- În rândul studenților se manifestă dificultăți de selectare/reproducere a informațiilor relevante, de formulare al unui punct de vedere referitor la cele citite/expuse, de a face raționamente elementare sau în capacitatea de a aplica informațiile obținute în activitatea cotidiană.
 - *Sunt cazuri, dar nu putem generaliza*
 - *Capacitatea studenților de a vedea și de a sublinia ideile cele mai importante este slabă. Acest lucru se dovedește mai ales în activitățile practice: atunci când completează jurnalele de practică pedagogică, proiectează planuri de lecție, dar și atunci când scriu lucrări academice (lucrări de metodologie de cercetare, lucrări științifice, teze). Iar fără să dobândească cunoștințe teoretice, ei/ele repetă adesea aceleași teorii vechi de secole pe care le-au învățat din experiența școlară.*
 - *apar dificultăți în a identifica și extrage informațiile cheie dintr-un text sau dintr-o prezentare*

- *se prezintă dificultăți în a-și exprima propriul punct de vedere, în a formula o opinie coerentă*
 - *prezintă dificultăți aplica cunoștințele dobândite în contexte practice din viața de zi cu zi.*
 - *Unii studenți se confruntă cu dificultăți de comunicare – atunci când trebuie să își motiveze alegerile*
- Disfuncționalități în procesualitatea gândirii aplicate, respectiv incapacitatea (neputința) de a folosi mecanismele gândirii specifice procesului instructiv-educativ (operațiile de tip: analiză, sinteză, comparare, clasificare, concretizare, abstractizare, generalizare, analogie) dar și în procesele specifice în construcția învățării (înțelegerea, rezolvarea de probleme, creativitatea, luarea deciziei)
 - *Observăm acest lucru mai ales atunci când ne așteptăm ca cunoștințele teoretice să fie puse în practică, să fie folosite în practica pedagogică.*
 - *Multe discipline de bază, de multe ori teoretice sunt petrecute în primul an, și în anii următori urmează să fie folosite aceste teorii, expresii, etc.*
 - *Întrucât sunt obișnuiți să lucreze concret, la unii studenți generalizarea merge mai greu și simțul distincțiilor conceptuale fine este mai diminuat.*
- O parte dintre studenți se confruntă cu tulburări de învățare: dislexia, disgrafia, discalculia.
 - *Sunt cazuri, dar nu putem generaliza*
 - *Mai rar, dar se întâmplă.*
 - *O problemă mult mai mare este lipsa de cunoaștere a limbii române și, de multe ori lipsa cunoștințelor de bază, lipsa conținuturilor istorice, culturale care ar fi de așteptat de la un absolvent de liceu.*
 - *Foarte rar (max. 1 student/an – mai ales disgrafie). Discalculia nu o putem constata*
- O parte dintre studenți sunt nepregătiți pentru atingerea scopurilor academice și au nevoie de dezvoltarea unor competențe cognitive sau emoționale de bază pentru a putea face față solicitărilor studiului universitar.
 - *Există cazuri de studenți care întâmpină anumite dificultăți de adaptare la cerințele academice ale mediului universitar, în cea ce privește dezvoltarea unor abilități precum capacitatea de abstractizare, conceptualizare, formularea de idei fundamentate teoretic, argumentarea, stilul de exprimare academic oral și/sau scris.*
 - *PIPP este un program foarte solicitant pentru studenți, în special începând cu anul 2, când trebuie să se pregătească pentru cursuri săptămână de*

săptămână. Mulți studenți nu sunt obișnuiți cu munca continuă și regulată, sau nu se așteaptă la aceasta din viața universitară sau nu o văd la alți studenți.

- *Lipsă de competențe lingvistice, de cunoașterea și utilizarea limbajului de specialitate*
- *Generația în curs a fost afectată mai ales emoțional de pandemie / actualul an II de studii nu prezintă o bună cooperare și comunicare a grupului.*
- Dificultăți la integrarea pe piața muncii a studenților.
 - *Acest aspect este foarte important. Mulți studenți nu găsesc loc de muncă în domeniu chiar și la doi ani după absolvire*
- Dificultăți în procesul de luare a deciziei legate de viitorul (lor) profesional, care se manifestă prin lipsa informațiilor despre procesul decizional, lipsa informațiilor despre sine, lipsa informațiilor despre ocupații și lipsa informațiilor despre modalitățile de obținere a acestora.
 - *Îndrumarea în carieră este foarte importantă. Sunt necesare inițiative prin care putem ajuta studenții să-și clarifice obiectivele profesionale, să-și dezvolte încrederea în procesul decizional și să-și construiască un plan de carieră în concordanță cu interesele și abilitățile lor. Modalități de abordare și sprijin sunt: Consiliere în carieră, Resurse educaționale, Mentorat și networking*
 - *O oarecare nesiguranță se manifestă în special la anul terminal (III), datorată probabil mai ales stresului legat de examenul de licență și extenuarea lor psihică.*
- Lipsa de autocunoaștere (valori cu privire la calitățile și defectele personale, la punctele forte și la cele slabe ale personalității).
 - *Autocunoașterea este o problemă dificilă în rândul studenților (și nu numai) pentru dezvoltarea personală și atingerea succesului.*
 - *După terminarea pregătirii BA autocunoașterea este mai dezvoltată, dar acest aspect se poate îmbunătăți în continuu*
 - *Nimeni nu se cunoaște suficient pe sine, cu atât mai puțin tinerii, a căror personalitate este încă în evoluție.*
- Dificultăți financiare în acoperirea costurilor de cazare - un obstacol în calea participării la programele educaționale sau la programele de remediere după încheierea cursurilor.
 - *Nu este dominant, dar există cazuri, mai ales în rândul celor cu bursă socială*
 - *Nu prea avem o perspectivă reală asupra acestor lucruri.*

- Din păcate, din motive financiare în fiecare an de studii cam 20% din studenți sunt nevoiți să aibă un loc de muncă pe lângă programul universitar, ceea ce le îngreunează activitatea de student.*
- Dificultăți financiare în acoperirea costurilor de masă - obstacol în calea participării lor la programele educaționale sau la programele de remediere după încheierea cursurilor.
 - Nu este dominant, dar există cazuri, mai ales în rândul celor cu bursă socială*
 - Nu prea avem o perspectivă reală asupra acestor lucruri.*
 - Din păcate, din motive financiare în fiecare an de studii cam 20% din studenți sunt nevoiți să aibă un loc de muncă pe lângă programul universitar, ceea ce le îngreunează activitatea de student.*
- Studenții proveniți din categorii dezavantajate sunt, momentan, subreprezențați (persoane cu dizabilități, proveniți din mediu rural, de etnie romă etc.).
 - În anii trecuți am avut studenți proveniți din categorii dezavantajate, însă ar fi important ca numărul acestora să crească, având în vedere inclusiv specificul profesiei de asistent social și necesitatea ca tinerii proveniți din medii sociale dezavantajate să fie mai bine reprezentați în această profesie.*
 - Unele categorii dezavantajate sunt suprareprezentate: de ex. proveniți din mediu rural, majoritatea sunt primii din familie, care merg la facultate*
 - Probabil că da*
- Studenții proveniți din medii dezavantajate au un grad mult mai mare de expunere la abandonarea cursurilor datorită presiunilor și obligațiilor financiare, a problemelor de sănătate sau a stresului de a face față solicitărilor academice.
 - Studenții care provin din medii defavorizate sau au probleme financiare și nu sunt sprijiniți financiar de către părinți sunt nevoiți să muncească pentru a întreține, astfel nu pot participa la cursuri*
 - Există situații când studenții sunt în risc crescut de a abandona cursurile datorită unor probleme de sănătate sau cele legate de situația financiară precară/ dificultățile de viață ale mediului familial din care provin.*
 - Mai ales studenții cei care au absolvit Liceul Pedagogic încearcă să muncească ca educatoare, învățătoare pe lângă facultate. Deoarece ambele sarcini sunt destul de solicitante, aceștia sunt adesea absenți, nu-și pregătesc la timp lucrările etc.*
 - Studenții aflați în aceste condiții sunt nevoiți să lucreze. Din momentul angajării prezența la cursuri scade brusc.*

- *Probabil că da*

Sintetizând problemele și constrângerile identificate în implementarea programelor de studii de nivel universitar de licență cu privire la studenții din anul I putem sintetiza următoarele nevoi:

- Nevoia asigurării accesului egal la educație de calitate și reducerea abandonului deoarece studenții de nivel de studii de licență au nevoie de suport pentru recuperarea decalajelor de învățare și pregătire în atingerea obiectivelor academice:
- Nevoia asigurării de sprijin studenților de nivel de studii de licență, prin servicii suport de tip consiliere și îndrumare în vederea prevenirii și combaterii abandonului universitar.
- Nevoia asigurării de sprijin studenților de nivel de studii de licență prin program inițial de introducere și orientare, respectiv de sprijin de tip remedial și de aducere la nivel, în perioada de tranziție la studiile universitare și a interacțiunii cu mediul academic pentru prevenirea și combaterea abandonului universitar – în special în ceea ce privește studenții din anul I.
- Nevoia de a asigura sprijin studenților de nivel de studii de licență prin degrevarea poverii financiare cu privire la cheltuielile specifice pentru cazare și/sau masă în campusul universitar prin preluarea acestor cheltuieli.
- Nevoia de a asigura sprijin material studenților dezavantajați prin factori socio-economici de nivel de studii de licență pentru a putea participa la programele de studii și pentru finalizarea studiilor (ex. suplimentarea cuantumului bursei sociale și/sau de merit, alte asemenea) – în special în ceea ce privește studenții din anul I.
- Nevoia de a asigura sprijin studenților în perioada de tranziție pe parcursul primului an de studiu universitar de nivel de studii de licență prin activități de tip extracurricular.
- Nevoia de a asigura suport dedicat, condițiile materiale, dar și educaționale, necesare pentru accesibilitatea fizică și digitală în cadrul proceselor educaționale care includ studenți cu dizabilități, inclusiv admiterea la universitate.

Ca un răspuns la cele concluzionate în urma cercetării interne prezentate mai sus din partea UCP s-a propus și s-a depus spre finanțare în cadrul Programul Educație și Ocupare 2021-2027, intitulat Traseul spre succesul studentesc (Cod SMIS: **324165**), având o valoare de 7,3 milioane de lei, perioada de implementare fiind de 36 de luni începând cu aprilie 2025 are ca obiectiv general creșterea accesului și participării la învățământul terțiar a grupurilor defavorizate, prin facilitarea tranziției de la învățământul preuniversitar de către 7 parteneri asociați și prin combaterea abandonului universitar în rândul studenților din Universitatea Creștină Partium din Oradea, în

vederea prevenirii abandonului școlar, precum și în vederea creșterii angajabilității și șansei de succes sustenabil pe piața muncii.

În concluzie putem afirma, ca activitățile UCP privind sprijinirea studenților cu dificultăți în procesul de învățare și a studenților netradiționali sau a celor aflați în situație de risc abandon școlar sunt coerente și bine definite, funcționează după un regim bine definit de ani de zile la toate nivelurile instituționale. Aceste activități contribuie la reducerea dezavantajelor legate de handicap, integrarea socială, egalitatea de șanse, dobândirea învățământului terțiar și pregătirea pentru piața forței de muncă.

Document de analiză elaborat de:

Centrul de Excelență și de Orientare în Carieră Partium

dr. Gál Katalin

dr. Pásztor Rita